

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, κατά την τελευταία πενταετία, εξέτασε σειρά αναφορών που αφορούσαν αποφάσεις επιτροπών για την επιδίκαση αποζημίωσης λόγω μη έγκαιρης διεκπεραίωσης υποθέσεων από τη διοίκηση. Σύμφωνα με το ιστορικό των υποθέσεων οι πολίτες ζήτησαν τη διαμεσολάβηση της Αρχής επειδή: α) οι επιτροπές δεν επιδίκασαν αποζημίωση, παρά το γεγονός της μη εμπρόθεσμης διεκπεραίωσης των υποθέσεων από τη διοίκηση, β) οι δημόσιες υπηρεσίες αρνήθηκαν να εφαρμόσουν την απόφαση της επιτροπής η οποία επιδίκαζε αποζημίωση και γ) η επιτροπή καθυστέρησε πέρα από τον προβλεπόμενο χρόνο των δύο μηνών στην έκδοση απόφασης.

Η αιτιολογία των επιτροπών για τη μη χορήγηση αποζημίωσης στους ενδιαφερόμενους παρά τη μη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους από τη διοίκηση εντός της 50ήμερης προθεσμίας, βασίζεται είτε σε ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 4 παρ 1εδ.7 του ν. 2690/1999, η οποία ορίζει ότι η αποζημίωση πρέπει να είναι πλήρης, είτε σε ερμηνεία των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας περί χορήγησης εγγράφων και των σχετικών υποχρεώσεων της διοίκησης.

Ειδικότερα:

ii. Οι επιτροπές αρνούνται τη χορήγηση αποζημίωσης [ερμηνεύοντας τον όρο πλήρης αποζημίωση σε συνδυασμό με την εισηγητική έκθεση του νόμου] θέτοντας ως προϋπόθεση για τη χορήγησή της την ύπαρξη ηθικής βλάβης. Ωστόσο, η συγκεκριμένη ερμηνεία της διάταξης, καίτοι υποστηρίζεται από την εισηγητική έκθεση, θέτει κατά τη γνώμη της Αρχής μια προϋπόθεση χορήγησης αποζημίωσης η οποία δεν υποστηρίζεται από το συνταγματικό πλαίσιο περί τήρησης προθεσμιών από τη διοίκηση κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων [*Σε περίπτωση παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή παράνομης άρνησης, πέραν των άλλων τυχόν κυρώσεων και έννομων συνεπειών, καταβάλλεται και ειδική χρηματική ικανοποίηση στον αιτούντα όπως ο νόμος ορίζει*» αρθ.10 παρ 3 εδβ. Σ]. Ως εκ τούτου θεωρείται μορφή κακοδιοίκησης.

ii. Επίσης, οι επιτροπές αρνούνται τη χορήγηση αποζημίωσης βάσει ερμηνείας των διατάξεων του Κ.Δ.Δ/ας περί χορήγησης εγγράφων, δια της οποίας, η έλλειψη άμεσου ή ειδικού ενδιαφέροντος του αιτούντος τη χορήγηση των εγγράφων, συνιστά λόγο απαλλαγής της διοίκησης από την υποχρέωση απάντησης στο αίτημα. Ωστόσο, κατά τη γνώμη της Αρχής η απαλλαγή δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο.

Κατά την εξέταση των σχετικών υποθέσεων προέκυψε ότι σε αρκετές περιπτώσεις η διοίκηση έδρασε σύννομα, καθώς η προθεσμία των 50 ημερών είχε επεκταθεί με Υπουργική Απόφαση. Ωστόσο, η σχετική δυνατότητα δημιουργεί κατά την άποψη της Αρχής, υπό προϋποθέσεις, περαιτέρω φαινόμενα κακοδιοίκησης, τα οποία επισημαίνονται με το πόρισμα.

Αντίστοιχα φαινόμενα κακοδιοίκησης παράγονται εξάλλου από τις καθυστερήσεις των επιτροπών. Γι αυτό ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε ότι οι δυσλειτουργίες της δημόσιας διοίκησης [π.χ. έλλειψη προσωπικού] σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να επιβαρύνουν τους πολίτες με καθυστερήσεις στην εξέταση των υποθέσεων τους από τις επιτροπές.

Τέλος, ο Συνήγορος του Πολίτη τόνισε ότι η εφαρμογή των αποφάσεων των επιτροπών από τη διοίκηση δεν ανήκει στη διακριτική της ευχέρεια, αλλά συνιστά υποχρέωσή της σύμφωνα με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο.